CES-D Depresyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *CES-D Depresyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18431

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

CES-D Depresyon Ölçe?i (Centre for Epidemiologic Studies Depression Scale), ba?ta epidemiyolojik çal??malar olmak üzere, genel popülasyonlarda ve klinik gruplarda depresyon semptomlar?n?n s?kl???n? ve ?iddetini taramak amac?yla geli?tirilmi? standart bir öz bildirim arac?d?r. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve validasyonu, Lehmann ve arkada?lar? (2011) taraf?ndan özellikle Tip 2 diyabet mellitus hastalar?nda gerçekle?tirilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in bu popülasyonda yüksek iç tutarl?l??a ve yeterli yak?nsama geçerlili?ine sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, bireylerin son bir hafta içinde deneyimledikleri depresif belirtileri 20 madde üzerinden de?erlendirmektedir.

Ölçek, orijinal olarak Radloff (1977) taraf?ndan geli?tirilmi? olup, Türkiye'deki bu uyarlama çal??mas?, CES-D'nin kronik hastal??? olan bireylerde depresyon taramas? için güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

CES-D, Depresyon Tarama Ölçe?i, Uyarlama, Tip 2 Diyabet, Güvenirlik, Geçerlik, Psikometri.

Yazarlar

Lehmann, V., Makine, C., Kar??da?, Ç., Kad?o?lu, P., Kar??da?, K, François Pouwer.

Amaç

CES-D Depresyon Ölçe?i'nin temel amac?, klinik bir tan? koymaktan ziyade, genel popülasyonda veya belirli risk gruplar?nda depresif semptomatolojinin s?kl???n? ve ?iddetini h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde taramakt?r. Ölçek, özellikle büyük epidemiyolojik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n (Lehmann vd., 2011) özel amac?, ölçe?in Tip 2 diyabet mellitus hastalar? gibi kronik sa?l?k sorunlar? olan bir popülasyonda kültürel ve psikometrik geçerlili?ini test etmek ve CES-D'nin bu özel grupta depresyon taramas? için uygunlu?unu sa?lamakt?.

Yap?

CES-D, bireyin son yedi gün içindeki deneyimlerini yans?tan 20 maddeden olu?ur. Ölçek, depresif sendromun dört temel bile?enini ölçmek üzere yap?land?r?lm??t?r: **Depresif Duygulan?m** (örne?in, hüzün, umutsuzluk), **Pozitif Duygulan?m Kayb?** (örne?in, hayattan zevk alamama), **Somatik ve Gecikmi? Aktivite** (örne?in, uyku sorunlar?, i?tah de?i?iklikleri) ve **Ki?ileraras? Zorluklar** (bu faktör genellikle daha az tutarl? olarak kabul edilir).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, kat?l?mc?lar?n belirtilen semptomlar? ne s?kl?kla deneyimledi?ini ölçerek, depresif belirtilerin derecesini kantitatif olarak belirler. Yüksek puanlar, daha ?iddetli ve s?k depresif semptomatolojiye i?aret eder.

Geçerlik

Türkçe versiyonun geçerlik çal??malar?, Lehmann ve arkada?lar? (2011) taraf?ndan a??rl?kl? olarak **yak?nsama geçerlili?i** üzerine odaklanm??t?r. Bu, CES-D toplam skorunun ve faktör skorlar?n?n, depresyonla ili?kili di?er öz bildirim araçlar?yla ne ölçüde korelasyon gösterdi?ini incelemeyi içerir.

Yap?lan analizlerde, CES-D toplam skoru ve ç?kar?lan iki faktör, di?er öz bildirim ölçümleriyle aras?nda **r = 0.17 ile r = 0.70** aras?nda de?i?en, istatistiksel olarak oldukça anlaml? korelasyonlar sergilemi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?larla tutarl? oldu?unu ve depresyon semptomlar?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

CES-D'nin güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach alfa kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Lehmann vd., 2011), ölçe?in toplam puan? için hesaplanan Cronbach alfa de?eri **0.88** olarak bulunmu?tur.

Bu de?er, psikometrik aç?dan mükemmel düzeyde yüksek bir iç tutarl?l??a i?aret eder ve ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? (depresif semptomatoloji) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, bölünmü? yar? katsay?lar?n?n da bu yüksek alfa de?erine yak?n oldu?u ve ölçe?in maddelerinin rastgele ikiye bölündü?ünde bile benzer sonuçlar üretti?i tespit edilmi?tir, bu da ölçe?in güvenilirli?ini peki?tirmektedir.

Faktör Analizi

Orijinal CES-D genellikle dört faktörlü bir yap?ya sahiptir. Lehmann ve arkada?lar? taraf?ndan Tip 2 diyabet hastalar?nda gerçekle?tirilen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, geçerlilik analizi s?ras?nda "iki ç?kar?lan faktör" kullan?ld??? belirtilmi?tir. Bu durum, farkl? popülasyonlar?n ve kültürel ba?lamlar?n, ölçe?in faktör yap?s?nda de?i?ikliklere yol açabilece?ini göstermektedir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in temel olarak depresif duygulan?m ve somatik/fiziksel belirtiler gibi geni? boyutlarda yo?unla?t???n? i?aret edebilir, ancak detayl? faktör yükleri bu özette sunulmam??t?r. Ölçe?in psikometrik uyarlamas?, temel depresyon yap?s?n? koruyarak, bu iki faktörün geçerlilik korelasyonlar?nda anlaml? sonuçlar verdi?ini do?rulam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Dil: Türkçe

Madde Say?s?: 20 madde

Puanlama: Maddeler 4'lü Likert tipi bir ölçekte puanlan?r.

Derecelendirme: 4'lü Likert (3=kat?l?yorum - 2=k?smen kat?l?yorum - 1=kat?lm?yorum - 0=fikrim yok). Bu derecelendirme, semptomun son bir hafta içindeki s?kl???n? veya ?iddetini yans?t?r.

Popülasyon Grubu: Klinik ve Epidemiyolojik Popülasyonlar (Uyarlama çal??mas? Tip 2 diyabet mellitus hastalar? üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: CES-D, geni? bir yelpazedeki yeti?kin gruplar?nda depresif belirti taramas? için uygun olmakla birlikte, bu spesifik adaptasyonun psikometrik verileri kronik hastal??? olan bireylerden (Tip 2 diyabet) elde edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerin son yedi gün içindeki duygusal ve somatik durumlar?n? de?erlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Depresif Semptomlar, Kronik Hastal?k, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Yak?nsama Geçerlili?i, François Pouwer, CES-D.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: François Pouwer

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: F.Pouwer@uvt.nl

Yaz??ma Adresi: Tilburg Üniversitesi (Uluslararas? Yaz??ma Adresi)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

CES-D, orijinalinde Radloff taraf?ndan geli?tirilmi? olup, genellikle kamu mal? (public domain) olarak kabul edilir ve ticari olmayan ara?t?rmalarda ücretsiz kullan?labilir. Kullan?m için daima kaynak gösterilmesi gerekmektedir.

Türkçe adaptasyon ve validasyon çal??mas?n?n yay?n y?l? **2011**'dir.

Kaynaklar

Lehmann, V., Makine, C., Kar??da?, Ç., Kad?o?lu, P., Kar??da?, K & Pouwer, F. (2011). Validation of the Turkish version of the Centre for Epidemiologic Studies Depression Scale (CES-D) in patients with Type 2 diabetes mellitus. *BMC Medical Research Methodology, 11*, 109-116.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: ces-d-depresyon-olcegi-toad.pdf

CES-D Depresyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ancak ölçek, bireyin son yedi gün içerisindeki depresif semptomlar?n? de?erlendiren 20 maddeden olu?maktad?r.

CES-D, 20 maddelik bir formata sahip olup, yan?tlar 4'lü Likert ölçe?i üzerinden toplan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM